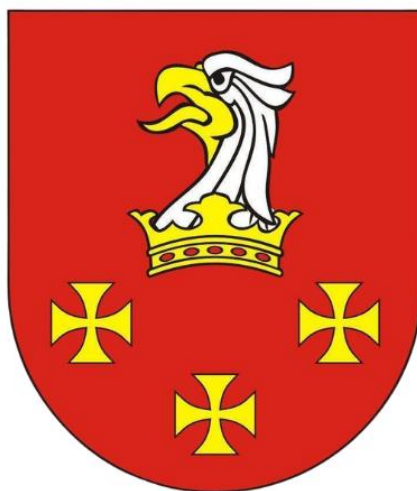

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE ŁUBIANKA

NA LATA 2026-2028

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	2
WPROWADZENIE.....	3
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU	5
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	6
CHARAKTERYSTYKA GMINY ŁUBIANKA	7
ANALIZA SYTUACJI DZIECKA I RODZINY W GMINIE ŁUBIANKA	8
POMOC SPOŁECZNA	8
PROBLEM UZALEŻNIEŃ WŚRÓD RODZIN	15
PROBLEM PRZEMOCY WSRÓD RODZIN	18
PARTNERZY W REALIZACJI PROGRAMU	22
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	23
ADRESACI PROGRAMU	30
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	30
EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU	30
BIBLIOGRAFIA	32
SPIS WYKRESÓW, TABEL I RYCIN	33
SPIS WYKRESÓW	33
SPIS TABEL.....	33
SPIS RYCIN	33

WYKAZ SKRÓTÓW

AA – Anonimowi Alkoholicy

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

BCK – Biblioteka - Centrum Kultury w Łubiance

GKRPAiPN – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Łubiance

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubiance

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KDR – Karta Dużej Rodziny

KP – Komisariat Policji w Chełmży

NGO – organizacje pozarządowe

NK – procedura „Niebieskie Karty”

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu

PIK – Punkt Informacyjno-Konsultacyjny

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Toruniu

PUP – Powiatowy Urząd Pracy w Toruniu

SG – Straż Gminna w Łubiance

ŚŚ – Świetlice Środowiskowe

UG – Urząd Gminy w Łubiance

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

WPROWADZENIE

Rodzina stanowi integralną część każdego społeczeństwa, a zarazem jego najmniejszą i podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną, w której człowiek przychodzi na świat i z którą łączy go wielorakie związki do końca życia. Jest grupą małą, pierwotną, o przewadze więzi osobistych, odznacza się międzypokoleniową i wielopokoleniową trwałością więzi, a członkostwo w niej jest autentyczne, dobrowolne i w zasadzie nierozzerwalne (z wyjątkiem porzucenia, rozwodu)¹.

Procesy industrializacji, urbanizacji i migracji w znaczący sposób zmieniły życie całych społeczeństw i rodzin. Przeobrażeniu uległa nie tylko struktura rodziny, ale również sposób jej funkcjonowania. Zmienił się model rodziny, zmalała jej liczebność, wzrosła jej anonimowość. Obok zinstytucjonalizowanego małżeństwa, funkcjonują także alternatywne formy życia rodzinnego.

Współczesny model rodziny z typu autorytatywnego przekształcił się w typ rodziny partnerskiej. Wskutek wspólnego rozwiązywania codziennych spraw, wspólnych doświadczeń małżonków, kształtuje się między nimi partnerski styl wzajemnych interakcji. Małżonkowie posiadają równe prawa i obowiązki. Kobieta i mężczyzna stają się równorzędnymi partnerami pod względem wykształcenia, pozycji społecznej, zainteresowań społecznych². Według Jana Żebrowskiego zmiany w strukturze wewnętrznej rodziny obejmują trzy zasadnicze elementy: zmianę pozycji i ról małżonków, zmianę pozycji dziecka w rodzinie, proces autonomizacji jednostki³.

Dynamiczne zmiany w zakresie życia rodzinnego, których współcześnie doświadczamy, spowodowały destabilizację niektórych rodzin. Pojawiły się problemy opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienia, izolacja społeczna. Osłabieniu lub zerwaniu uległy więzi rodzinne, co istotnie wpłynęło na strukturę rodziny, jej spójność, pozytywne stosunki między wszystkimi członkami, zaburzyło równowagę wewnątrzrodzinną oraz wpłynęło na poczucie bezpieczeństwa domowników, rozwój osobowości dziecka, zdolności adaptacyjne. Przemiany gospodarczo-kulturowe kształtujące życie społeczeństwa spowodowały wzrost liczby osób bezradnych, nieradzących sobie z problemami dnia codziennego.

¹ Kawula S., Brągiel J., Janke A., *Pedagogika rodziny*, Toruń 1999, s. 49.

² Cudak S., *Wybrane cechy współczesnego modelu życia małżeńskiego i rodzinnego*, [w:] *Pedagogika rodziny*, red. S. Cudak, Kielce 2007, s. 7.

³ Żebrowski J., *Współczesne przeobrażenia w funkcjonowaniu rodziny polskiej*, [w:] *Rodzina polska na przełomie wieków. Przeobrażenia, zagrożenia, patologie*, red. J. Żebrowski, Gdańsk 2001, s. 23.

Niemniej, pojawiły się zjawiska o charakterze globalnym, tj. choroby cywilizacyjne, rosnący odsetek ludzi w wieku poprodukcyjnym, migracje oraz problemy na poziomie ponadlokalnym i lokalnym, tj. ubóstwo, bezrobocie, niewydolność opiekuńcza i wychowawcza, uzależnienia, brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej, bezpieczeństwa socjalnego, poczucie osamotnienia, rozpad rodziny itp. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny, wymienić należy: niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców oraz przemoc domową. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą. Z tego powodu coraz więcej rodzin i dzieci wymaga specjalistycznego wsparcia i zaangażowania wielu instytucji w przezwyciężanie istniejących dysfunkcji. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny. Wobec tego w pracy socjalnej zaproponowano oddziaływanie zindywidualizowane, nakierowane w pierwszej kolejności na dzieci, a w drugiej na rodziców.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Powinno ono być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci i młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny przy jej aktywnym zaangażowaniu, uwzględniając zasadę pomocniczości.

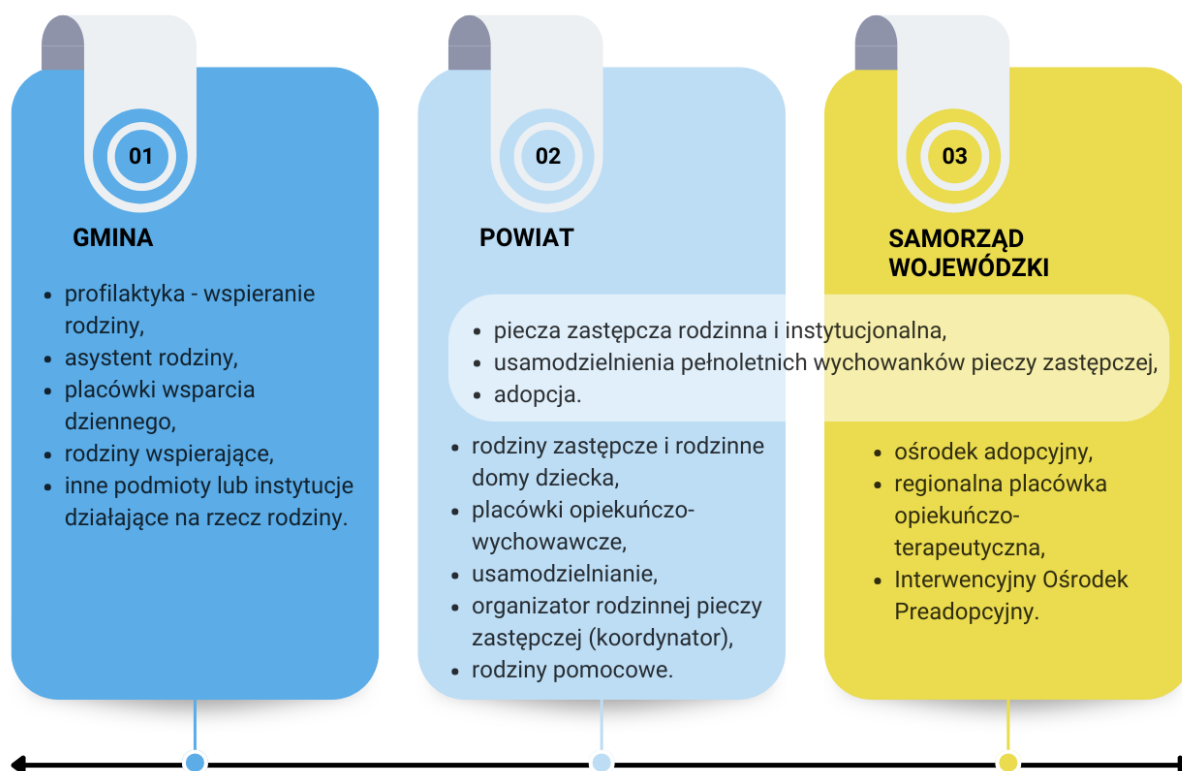
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2025 poz. 49 z późn. zm.) nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnych 3-letnich programów wspierania rodziny.

Celem Programu jest zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin. W świetle założeń ustawy, pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, aby zarówno działania, jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji, tj. pomocy społecznej, szkoły, sądu, policji itp.

Ustawa dokonała podziału zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej. Poniższa rycina przybliży ten podział.

Rycina 1. Podział zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej

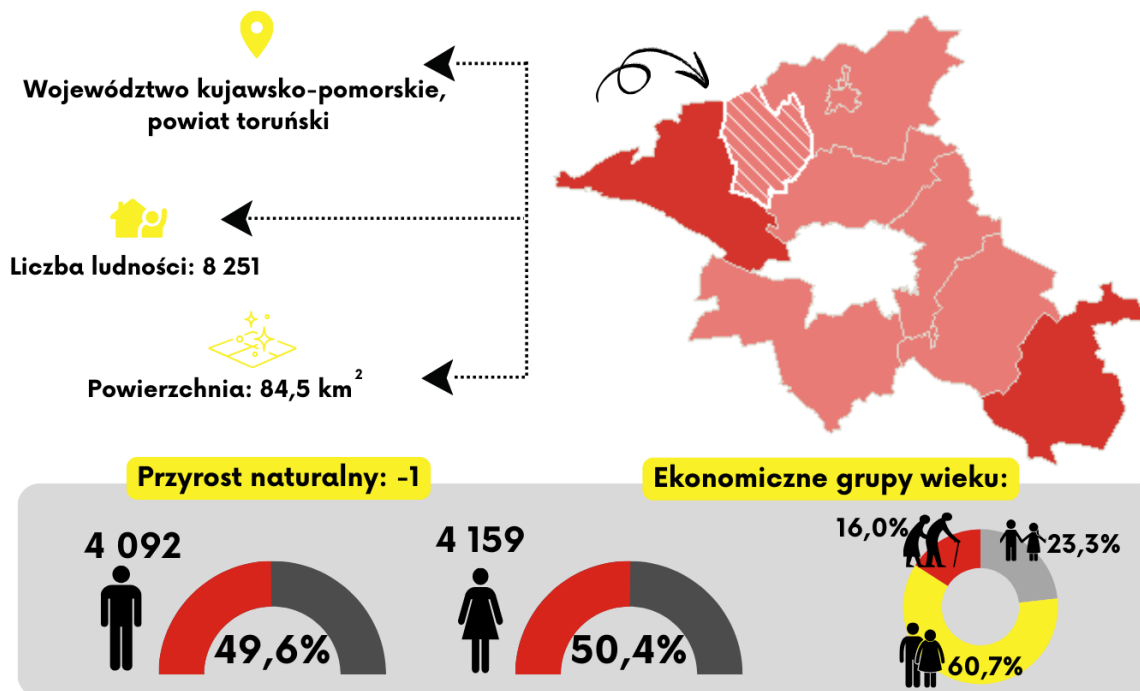

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Zapisy Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Łubianka na lata 2026-2028 są odzwierciedleniem standardów i norm prawa wynikających z ustawodawstwa krajowego, znajdujących się m.in. w:

- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
- ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawie z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich,
- ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

CHARAKTERYSTYKA GMINY ŁUBIANKA⁴**KULTURA**

- Biblioteka - Centrum Kultury w Łubiance
- świetlice wiejskie

OŚWIATA

- Szkoła Podstawowa w Łubiance
- Szkoła Podstawowa w Brąchnowie
- Szkoła Podstawowa w Pigży
- Szkoła Podstawowa w Warszewicach
- Szkoła Podstawowa w Wybczu
- Publiczne Przedszkole w Łubiance
- Publiczny Żłobek w Łubiance

POMOC I WSPARCIE

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii
- Zespół Interdyscyplinarny
- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny
- Straż Gminna
- samopomocowa grupa wsparcia AA
- Klub Młodzieżowy w Brąchnowie
- Dzienny Dom „Senior +” w Bierzglowie
- Świetlice Środowiskowe

⁴Dane statystyczne umieszczone na grafice pochodzą z 2024 roku (BDL GUS, Raport o stanie Gminy Łubianka za 2024 rok)

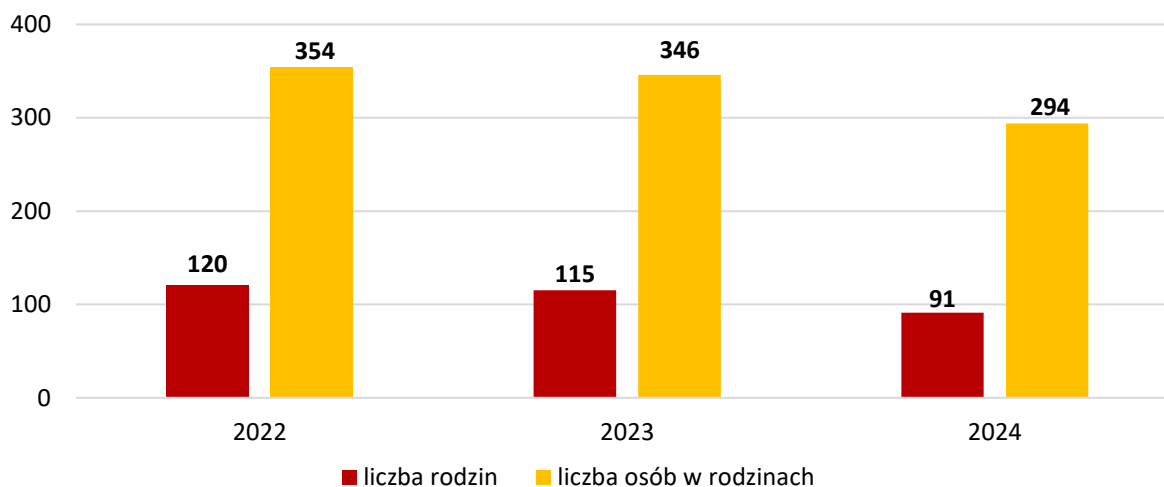
ANALIZA SYTUACJI DZIECKA I RODZINY W GMINIE ŁUBIANKA

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości⁵.

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Łubianka jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2024 roku ze wsparcia Ośrodka skorzystały 294 osoby z 91 rodzin. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba rodzin, którym udzielono pomocy w Gminie uległa spadkowi na poziomie 24,2%. Podobne tendencje zaobserwowano w przypadku liczby osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS. Szczegółowe dane w tym obszarze przedstawia kolejny wykres.

Wykres 1. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Łubianka w latach 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

W 2024 roku przyznano łącznie 83 świadczenia rodzinom posiadającym jedno dziecko, 19 świadczeń rodzinom z dwójką dzieci, 35 świadczeń rodzinom z trójką dzieci oraz 31 świadczeń rodzinom z czwórką lub większą liczbą dzieci. Należy zauważyć, że rodziny korzystały wyłącznie ze świadczeń pieniężnych. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

⁵ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.).

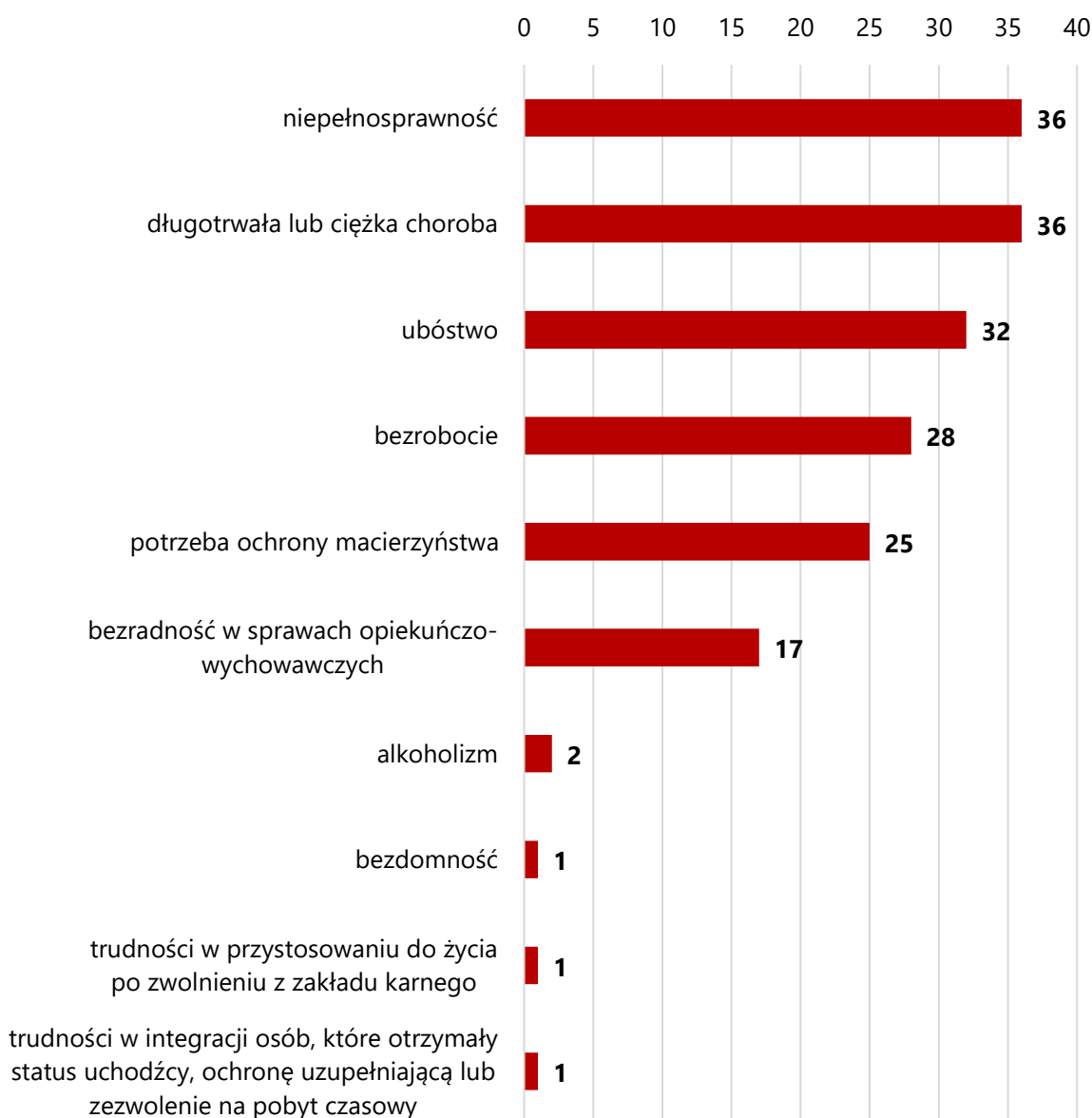
Tabela 1. Typy rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną w formie świadczeń w 2024 roku

typ rodziny	liczba świadczeń niepieniężnych	liczba świadczeń pieniężnych	liczba świadczeń ogółem
jedno dziecko	-	83	83
dwoje dzieci	-	19	19
troje dzieci	-	35	35
czworo i więcej dzieci	-	31	31

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

W 2024 roku w gminie Łubianka najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej były kolejno: niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba (po 36 rodzin), ubóstwo (32 rodziny), bezrobocie (28 rodzin), potrzeba ochrony macierzyństwa (25 rodzin) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (17 rodzin). Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższy wykres.

Wykres 2. Powody udzielania świadczeń z pomocy społecznej w 2024 roku

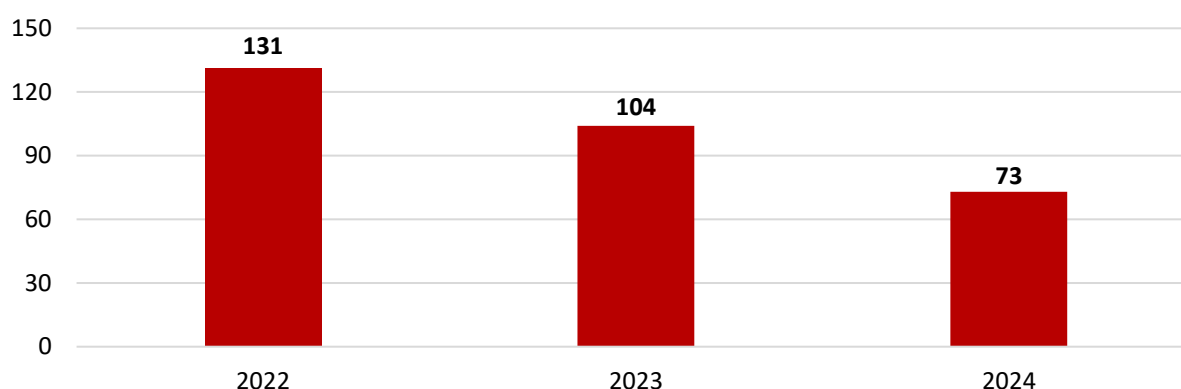
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

Bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych znalazła się na szóstym miejscu wśród najczęściej występujących powodów przyznawania pomocy. Objawia się ona m.in. brakiem umiejętności radzenia sobie z codziennymi obowiązkami związanymi z opieką nad dziećmi, trudnościami w stawianiu granic wychowawczych, organizacji czasu i zapewnianiu odpowiednich warunków do rozwoju. Często towarzyszą jej problemy wynikające z innych czynników, takich jak ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia czy brak wsparcia społecznego. Sytuacja ta prowadzi do konieczności korzystania ze wsparcia instytucjonalnego, którego celem jest nie tylko udzielenie doraźnej pomocy materialnej, ale przede wszystkim

wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców i zapobieganie pogłębianiu się dysfunkcji w rodzinie.

Na następnym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2022-2024. W analizowanym okresie dostrzegalna jest tendencja spadkowa w tym zakresie. W 2024 roku ze świadczeń korzystały średnio 73 rodziny, czyli o 44,3% mniej niż w 2022 roku.

Wykres 3. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

Według ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, maksymalna liczba rodzin z którymi pracuje asystent rodzin nie może przekroczyć 15. W 2024 roku w GOPS zatrudniony był 1 asystent rodziny – z jego usług korzystało wówczas 8 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Na przestrzeni analizowanych lat liczba asystentów rodziny była stała, z kolei liczba rodzin, które korzystały z powyższych usług uległa niewielkiemu spadkowi i od 2023 roku utrzymuje się na tym samym poziomie. Szczegółowe dane zostały przedstawione w kolejnej tabeli.

Tabela 2. Dane dotyczące asystentury rodziny w gminie Łubianka na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta rodziny	9	8	8
liczba asystentów rodziny w Gminie	1	1	1

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

W latach 2022-2024 w gminie Łubianka nie funkcjonowały rodziny wspierające to znaczy takie, których zadaniem jest udzielanie pomocy rodzinie w przewyższaniu trudnych sytuacji życiowych, m.in. poprzez udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego⁶.

W przypadku, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. W 2024 roku z omawianych świadczeń skorzystało 12 osób z 9 rodzin, a na ten cel przeznaczono 58 424 zł. W 2024 roku w stosunku do 2022 roku odnotowano spadek w zakresie liczby osób, rodzin korzystających ze świadczenia oraz przeznaczanych na ten cel kwot. Szczegółowe dane w tym zakresie zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 3. Liczba rodzin i osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego oraz kwota świadczeń w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób	20	17	12
liczba rodzin	12	12	9
kwota świadczeń [zł]	93 047	89 982	58 424

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubiance ponosi także wydatki związane z odpłatnością za pobyt dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. W 2024 roku GOPS poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt 14 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej na łączną kwotę 130 588,32 zł. Na przestrzeni analizowanych lat liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pozostawała na stałym poziomie, z kolei w przypadku kwoty odpłatności za ich pobyt odnotowywano systematyczny wzrost. Szczegółowe informacje w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 4. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz kwota odpłatności w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej	14	14	14
kwota odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej [zł]	81 869,53	113 837,87	130 588,32

Źródło: Roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2022, 2023 i 2024 rok.

⁶ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok

Wsparcie rodzin przeżywających trudności o charakterze materialnym odbywa się w gminie Łubianka, także poprzez realizację rządowego wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu”, który ma na celu ograniczenie zjawiska niedożywienia w społeczeństwie, w szczególności wśród dzieci i uczniów, osób znajdujących się w trudnej sytuacji ekonomicznej, ale także wymagających wsparcia w życiu codziennym, tj. osób starszych, samotnych i z niepełnosprawnościami, czy też zmagających się z chorobą lub innymi problemami ograniczającymi niezależne życie. Program obejmuje trzy moduły, w ramach których gminy zostają dysponentami środków rządowych i pośredniczą w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Wsparcie żywnościowe realizowane jest poprzez wydawanie posiłków w stołówkach lub dowożenie ich osobom dorosłym, w tym niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność), które nie mają możliwości samodzielnego przygotowania dla siebie gorącego posiłku.

Na przestrzeni omawianych lat liczba osób korzystających ze świadczeń w formie posiłku w ramach rządowego wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” ulegała wahaniom i ostatecznie w 2024 roku skorzystało z niego 55 osób, a na ten cel przeznaczono 71 858 zł. Odbiorcami działań podejmowanych w ramach rządowego programu dożywiania są w szczególności dzieci i młodzież do 18 roku życia, a pomoc w formie posiłków świadczona jest m.in. w ramach działalności stołówek szkolnych.

W 2024 roku pomoc pieniężna została udzielona 24 mieszkańcom na łączną kwotę 16 520 zł, należy jednak zauważyć, że w przeciwieństwie do formy niepieniężnej w przypadku tych świadczeń odnotowano spadek liczby beneficjentów – w 2022 roku było ich 46, natomiast w 2023 roku – 39. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejna tabela.

Tabela 5. Liczba osób, którym przyznano wsparcie w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” oraz kwota świadczeń w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022		2023		2024	
	liczba osób	kwota świadczeń (zł)	liczba osób	kwota świadczeń (zł)	liczba osób	kwota świadczeń (zł)
posiłek	39	37 374	65	33 334	55	71 858
forma pieniężna	46	51 000	39	59 566	24	16 520

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok.

Na terenie Gminy funkcjonuje Świetlica Środowiskowa w Pigży i Warszewicach. Placówki realizują działania o charakterze edukacyjnym, wychowawczym, emocjonalnym i integracyjnym, a także prowadzą profilaktykę uzależnień i zachowań ryzykownych. Program zajęć obejmował pomoc w nauce i odrabianiu prac domowych, wsparcie edukacyjne, gry i zabawy integracyjne, zajęcia plastyczne i kreatywne, aktywności ruchowe oraz warsztaty rozwijające kompetencje społeczne. Ponadto na terenie Gminy działa Młodzieżowa Rada Gminy.

Dla rodzin wielodzietnych z terenu Gminy proponowane jest wsparcie w postaci Karty Dużej Rodziny, która stanowi system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze Karty mają możliwość korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej, po niższej cenie. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, a dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki (maksymalnie do osiągnięcia 25 roku życia).

W 2024 roku na terenie Gminy kontynuowano działania na rzecz wsparcia osób starszych, odpowiadając na rosnące potrzeby tej grupy społecznej w zakresie opieki, integracji oraz aktywizacji. W ramach tych działań prowadzono Dzienny Don „Senior +” w Bierzgłowie. Ponadto na terenie Gminy działa Gminna Rada Seniorów.

W 2024 roku kontynuowano realizację dwóch programów finansowanych ze środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Funduszu Solidarnościowego, skierowanych do osób z niepełnosprawnościami. Były to programy: „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”, na który pozyskano dofinansowanie w wysokości 42 726 zł, oraz „Opieka Wytchnieniowa” w formie całodobowej, realizowana dzięki dotacji w wysokości 5 794 zł.

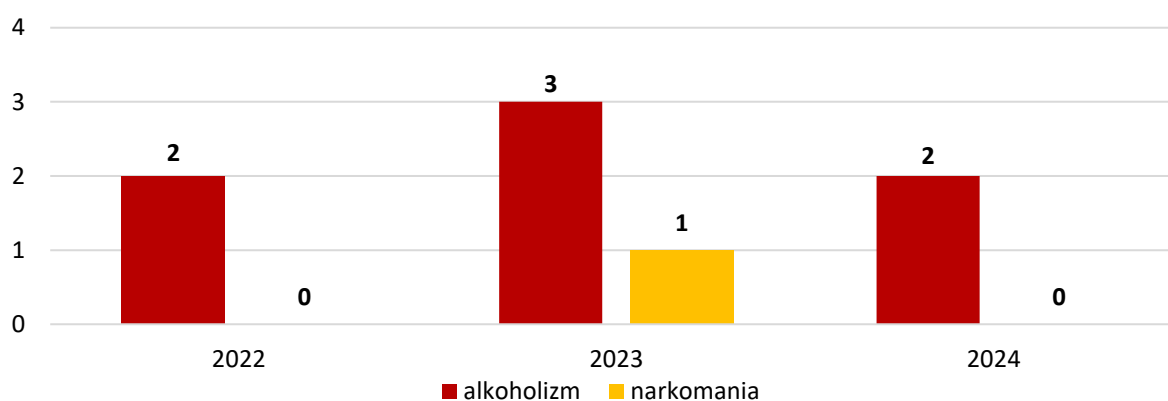
Równolegle, we współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Toruniu, kontynuowano realizację programu „Kujawsko-Pomorska Teleopieka – Etap I”, współfinansowanego z Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027. W 2024 roku z terenu Gminy z bezpłatnych opasek SiDLY korzystały 23 osoby.

Ponadto, w ramach wsparcia osób z niepełnosprawnościami realizowano Specjalistyczne Usługi Opiekuńcze. W 2024 roku na ten cel przeznaczono łącznie 217 744 zł, a wydatki zostały w całości pokryte ze środków rządowych⁷.

PROBLEM UZALEŻNIEŃ WŚRÓD RODZIN

W 2024 roku z pomocy GOPS w Łubiance z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystały 2 rodziny. Można zauważyć, że na przestrzeni lat 2022-2024 ich liczba ulegała nieznacznym wahaniom. W analizowanym okresie odnotowano 1 przypadek rodzin (2023 rok) korzystających ze wsparcia GOPS z powodu narkomanii.

Wykres 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu i narkomanii na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok.

Problem nadużywania alkoholu pozostaje jednym z kluczowych wyzwań społecznych, oddziałującym nie tylko na zdrowie jednostki, lecz także na funkcjonowanie rodzin i całej społeczności lokalnej. Skutki uzależnień obejmują zarówno obszar zdrowotny, jak i społeczny czy ekonomiczny, generując potrzebę podejmowania zintegrowanych działań profilaktycznych, edukacyjnych i wspierających. Szczególnie istotne jest angażowanie różnych grup wiekowych – od dzieci i młodzieży, które wymagają wczesnej profilaktyki, po osoby dorosłe i seniorów, dla których kluczowe staje się wzmacnianie postaw prozdrowotnych i tworzenie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

⁷ Raport o stanie Gminy Łubianka za 2024 rok

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii powołana do wykonywania zadań Gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, prowadzi swą działalność w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W 2024 roku w skład Komisji wchodziło 9 członków.

Dane dotyczące działań GKRPAiPN podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024 przedstawia kolejna tabela. W 2024 roku działania Komisji miały zdecydowanie większą skalę niż w latach poprzednich – przeprowadzono rozmowy z 10 osobami z problemem alkoholowym oraz z 34 członkami ich rodzin. W 2023 roku odnotowano 5 przypadków osób z problemem alkoholowym i 3 członków rodzin. Jednocześnie w omawianym czasie Komisja tylko w 2024 roku wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec 4 osób. Szczegółowe informacje znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 6. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	10	5	10
liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	14	3	34
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	0	4

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok.

W 2024 roku na terenie gminy Łubianka zrealizowano kilka programów rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii, w tym: *Debata* oraz *Poruszające bajki o emocjach*. Łącznie wzięło w nich udział 162 uczniów oraz 18 nauczycieli⁸.

Ponadto prowadzono działania profilaktyczne, niebędące ustrukturyzowanymi programami, w tym konkursy, w których wzięło udział 90 osób⁹.

⁸ Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2024 rok

⁹ Tamże

Na terenie gminy Łubianka osoby doświadczające sytuacji kryzysowych mogą uzyskać pomoc i wsparcie w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym, który w 2024 roku były czynny średnio 20 godzin w miesiącu, a poradnictwo było świadczone przez specjalistę psychoterapii uzależnień oraz psychologa. W 2022 roku z pomocy skorzystało 15 osób z problemem alkoholowym, którym udzielono 182 porady. Liczba członków rodzin wyniosła 16 osób (80 porad). W 2023 roku wzrosła zarówno liczba osób z problemem alkoholowym (25), jak i udzielonych im porad (240). Spadła natomiast liczba członków rodzin (15 osób), chociaż wzrosła liczba udzielonych im porad (127). W 2024 roku nastąpił wyraźny spadek liczby osób z problemem alkoholowym (7) i udzielonych im porad (56), podobnie jak w przypadku członków rodzin (7 osób, 73 porady). W odniesieniu do problemów narkotykowych w 2022 roku udzielono wsparcia 1 osobie uzależnionej (8 porad) oraz 1 członkowi rodziny (10 porad). W 2023 roku nie odnotowano żadnych osób z tym problemem, natomiast w 2024 roku ponownie zgłosiła się 1 osoba z problemem narkotykowym, której udzielono 5 porad. Nie zarejestrowano natomiast żadnych członków rodziny. Z przedstawionych powyżej danych wynika, iż rok 2024 przyniósł zauważalny spadek liczby osób zgłaszających się do PIK z problemem alkoholowym oraz liczby udzielonych porad – może to wynikać z ograniczonej dostępności specjalistów, braku ciągłości działań promocyjnych lub mniejszej gotowości do szukania pomocy. Problemy narkotykowe pozostają marginalne, jednak ich całkowity brak w 2023 roku i ponowne pojawienie się w 2024 roku wskazuje na potrzebę dalszego monitorowania tego obszaru. Utrzymuje się wyraźna rola PIK jako miejsca wsparcia także dla członków rodzin osób uzależnionych – w 2024 roku udzielono im więcej porad niż osobom z uzależnieniem, co potwierdza ich dużą potrzebę pomocy i zaangażowania w proces wychodzenia z uzależnień.

Tabela 7. Liczba osób i porad, których udzielono w ramach działalności PIK w zakresie uzależnień w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
osoby z problemem alkoholowym	15	25	7
liczba porad udzielonych osobom z problemem alkoholowym	182	240	56
członkowie rodzin osób z problemem alkoholowym	16	15	7
liczba porad udzielonych członkom rodzin osób z problemem alkoholowym	80	127	73
osoby z problemem narkotykowym	1	0	1
liczba porad udzielonych osobom z problemem narkotykowym	8	0	5
członkowie rodzin osób z problemem narkotykowym	1	0	0
liczba porad udzielonych członkom rodzin osób z problemem narkotykowym	10	0	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok.

Na terenie Gminy funkcjonuje grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym (AA)¹⁰.

PROBLEM PRZEMOCY WSRÓD RODZIN

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za rozwiązywanie problemów dotyczących zjawiska przemocy jest Zespół Interdyscyplinarny. W celu bezpośredniej pracy z rodzinami, w których dochodzi do zachowań przemocowych w ramach Zespołu powoływane były grupy diagnostyczno-pomocowe. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba posiedzeń Zespołu ulegała wahaniom – w 2022 roku odbyły się 2 spotkania, w 2023 roku – 7, natomiast w 2024 roku odnotowano ich 6. W ciągu ostatnich lat liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych uległa zmniejszeniu, aby ostatecznie w 2024 roku uplasować się na najniższym poziomie, tj. 11.

¹⁰ Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2024 rok

Tabela 8. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	2	7	6
liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych	21	17	11

Źródło: Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2022, 2023 i 2024 rok.

Podjęmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny doświadczającej przemocy domowej odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby nią dotkniętej. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu ZI. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.

Na przestrzeni lat 2022-2024 dostrzec można, iż nie wszczęto żadnej procedury „Niebieskie Karty”. Jednocześnie w 2022 roku kontynuowano 1 procedurę z poprzednich okresów.

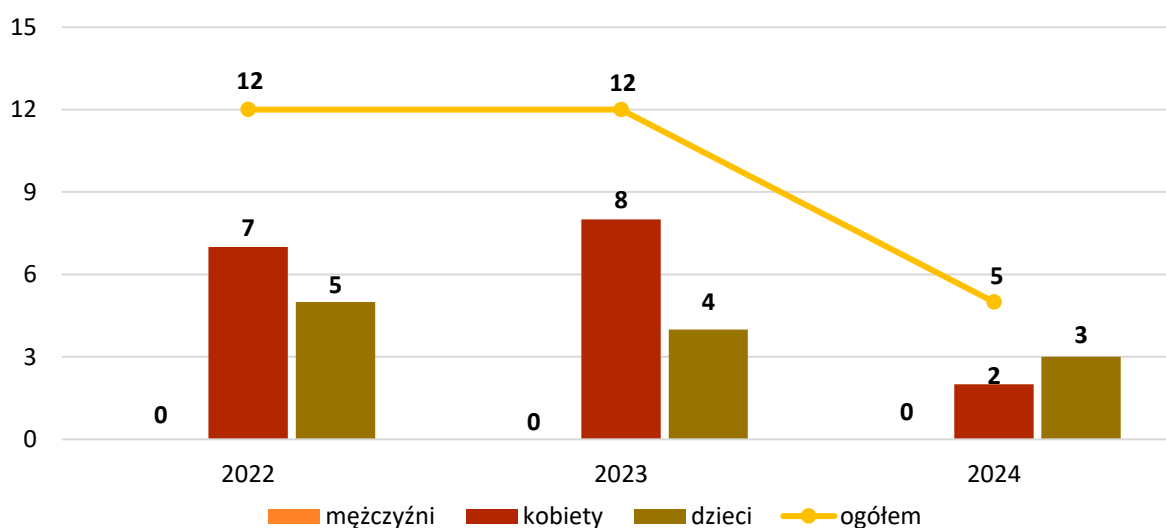
Wykres 5. Liczba wszczętych i kontynuowanych procedur NK na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2022, 2023 i 2024 rok.

Przemoc domowa jest zjawiskiem, które może dotknąć każdego – niezależnie od wieku, płci, statusu społecznego czy miejsca zamieszkania. W latach 2022-2024 liczba osób doznających przemocy domowej na terenie gminy Łubianka uległa znacznemu zmniejszeniu – ostatecznie w 2024 roku odnotowano 5 przypadków. Jednocześnie struktura osób doznających przemocy wskazuje na wyraźną dominację kobiet i dzieci. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejny wykres.

Wykres 6. Liczba osób doznających przemocy objętych działaniami w ramach procedury NK w latach 2022-2024

Źródło: Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2022, 2023 i 2024 rok.

W latach 2022-2024 liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” na terenie Gminy ulegała wahaniom. W 2022 roku zakończono łącznie 6 procedur, w 2023 roku nastąpił wzrost do 9 zakończonych spraw, natomiast w 2024 roku ich liczba spadła do 3. Zróżnicowanie to może wskazywać zarówno na zmienną skalę ujawnianych przypadków przemocy domowej, jak i na intensywność podejmowanych działań interwencyjnych oraz diagnostycznych.

Analiza przyczyn zakończenia procedur pokazuje, że w każdym z analizowanych lat wszystkie sprawy zakończone zostały z uwagi na ustanie przemocy domowej. Dane te potwierdzają potrzebę dalszego monitorowania zjawiska przemocy domowej oraz wzmocnienia działań profilaktycznych i wspierających, w szczególności w zakresie wczesnej identyfikacji zagrożeń, pracy z rodziną oraz zapewnienia dostępu do adekwatnych form pomocy.

Tabela 9. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba zakończonych procedur ogółem	6	9	3
z uwagi na ustanie przemocy domowej	6	9	3
z uwagi na brak zasadności podejmowania działań	0	0	0

Źródło: Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2022, 2023 i 2024 rok.

W 2022 roku z pomocy PIK skorzystała 1 osoba doznająca przemocy domowej, której udzielono 8 porad, a także 1 osoba stosująca przemoc domową, której udzielono 6 porad. W 2023 roku odnotowano 60 porad udzielonych 11 osobom doznającym przemocy oraz 27 porad dla 10 osób stosujących przemoc. W 2024 roku liczba zgłoszeń była niższa, ale liczba udzielonych porad pozostaje na wysokim poziomie, co może świadczyć o intensyfikacji pracy z osobami już objętymi wsparciem. W Punkcie udzielono wówczas 56 porad 5 osobom doznającym przemocy domowej oraz 29 porad 4 osobom stosującym przemoc. Wysoka liczba porad w stosunku do liczby osób, zwłaszcza w 2024 roku, może sugerować, że pomoc udzielana była w sposób ciągły i kompleksowy, co należy ocenić pozytywnie. Dane wskazują na potrzebę dalszego rozwoju działań interwencyjnych i profilaktycznych w zakresie przemocy domowej oraz kontynuację działań edukacyjnych w społeczności lokalnej.

Tabela 10. Liczba osób i porad, których udzielono w ramach działalności PIK w zakresie przeciwdziałania przemocy w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
osoby doznające przemocy domowej	1	11	5
liczba porad udzielonych osobom doznającym przemocy domowej	8	60	56
osoby stosujące przemoc domową	1	10	4
liczba porad udzielonych osobom stosującym przemoc domową	6	27	29

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok.

PARTNERZY W REALIZACJI PROGRAMU

Zadania Programu realizowane będą przez instytucje i organizacje go tworzące, tj.:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubiance (GOPS),
2. Zespół Interdyscyplinarny (ZI),
3. Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii (GKRPAiPN),
4. Komisariat Policji w Chełmży (KP),
5. Straż Gminną w Łubiance (SG),
6. Urząd Gminy w Łubiance (UG),
7. Bibliotekę - Centrum Kultury w Łubiance (BCK),
8. Punkt Informacyjno-Konsultacyjny (PIK),
9. Świetlice Środowiskowe (ŚŚ),
10. Placówki oświatowe na terenie gminy Łubianka,
11. Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Toruniu (PPP),
12. Organizacje pozarządowe (NGO),
13. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu (PCPR),
14. Powiatowy Urząd Pracy w Toruniu (PUP).

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest tworzenie i rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin z terenu gminy Łubianka, doświadczających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu zapewnienia dzieciom możliwości dorastania w bezpiecznym, stabilnym i sprzyjającym rozwojowi środowisku domowym.

Rycina 2. Cele operacyjne Programu

Źródło: Opracowanie własne.

Cele operacyjne Programu zostały opracowane na podstawie zidentyfikowanych problemów i zostały im przypisane oczekiwane rezultaty w wyniku realizacji Programu.

Cel operacyjny 1: Zapewnienie zintegrowanego i adekwatnego do potrzeb wsparcia rodzinom borykającym się z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych:

- zapewnienie pomocy społecznej w formie finansowej i pozafinansowej rodzinom wymagającym wsparcia,
- zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy oraz poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego.

Lp.	Zadania	Okres realizacji	Wskaźniki	Realizatorzy
1.1	Udzielanie rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy finansowej i rzeczowej.	2026-2028	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną.	GOPS
			Liczba dzieci w rodzinach objętych pomocą społeczną.	
			Liczba i formy udzielonej pomocy, tj.: 1. Liczba świadczeń pieniężnych. 2. Liczba świadczeń niepieniężnych.	
1.2	Zapewnienie dostępu do świadczeń pielęgnacyjnych dla rodzin wychowujących dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności.	2026-2028	Liczba dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności pobierających zasiłek pielęgnacyjny.	GOPS
			Liczba osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne na dziecko z niepełnosprawnością.	
1.3	Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków, w tym w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”.	2026-2028	Liczba rodzin korzystających z posiłków w programie i poza programem.	GOPS
			Liczba dzieci korzystających z posiłków w programie i poza programem.	
			Liczba osób dorosłych korzystających z posiłków w programie i poza programem.	

Lp.	Zadania	Okres realizacji	Wskaźniki	Realizatorzy
1.4	Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów o charakterze socjalnym oraz sportowym.	2026-2028	Liczba osób, objętych wsparciem stypendialnym w tym: socjalnym, szkolnym, sportowym.	UG
1.5	Udzielanie wsparcia poprzez pracę asystenta rodziny.	2026-2028	Liczba asystentów rodziny. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia.	GOPS
1.6	Zapewnienie poradnictwa rodzinnego: psychologicznego, pedagogicznego, terapii indywidualnej, terapii grupowej, terapii rodzinnej dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	2026-2028	Liczba osób korzystających z poradnictwa. Liczba udzielonych porad. Liczba terapeutów/ specjalistów udzielających wsparcia.	GOPS, GKRPAiPN, PPP, PIK
1.7	Zapewnienie specjalistycznego wsparcia w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień.	2026-2028	Liczba osób objętych wsparciem.	GOPS, GKRPAiPN, PPP, PIK, NGO
1.8	Kontynuowanie udzielania wsparcia w formie Opieki Wytchnieniowej i Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej.	2026-2028	Liczba rodzin objętych wsparciem w formie Opieki Wytchnieniowej. Liczba osób korzystających z programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”	GOPS
1.9	Świadczenie pracy socjalnej przez pracowników GOPS.	2026-2028	Liczba rodzin objętych pracą socjalną.	GOPS
1.10	Udzielanie rodzinom z dziećmi pomocy w formie dodatków mieszkaniowych.	2026-2028	Liczba rodzin korzystających z dodatków.	GOPS
1.11	Objęcie rodzin wielodzietnych	2026-2028	Liczba wydanych KDR.	GOPS

Lp.	Zadania	Okres realizacji	Wskaźniki	Realizatorzy
	programem zniżek w ramach KDR.			
1.12	Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, poprzez działania nastawione na zwiększenie poziomu integracji społecznej.	2026-2028	Liczba osób objętych wsparciem.	GOPS, PCPR, NGO
1.13	Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, a także o możliwościach i perspektywach poprawy swojej sytuacji.	2026-2028	Liczba udzielonych informacji.	GOPS, ZI, UG, KP, SG, GKRPAiPN, placówki oświatowe

Cel operacyjny 2: Rozwijanie i wzmacnianie kompetencji rodzicielskich, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wychowawczych, komunikacyjnych oraz budowania konstruktywnych relacji z dziećmi:

- rozwój oddziaływań służących wspieraniu i integrowaniu rodzin,
- wzmocnienie kompetencji rodziców w zakresie opiekuńczym i wychowawczym,
- włączenie rodzin wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem do aktywnego życia w społeczności lokalnej.

Lp.	Zadania	Okres realizacji	Wskaźniki	Realizatorzy
2.1	Zapewnienie odpowiedniej liczby zatrudnionych asystentów rodziny do aktualnego zapotrzebowania, zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.	2026-2028	Łączny wymiar czasu pracy asystentów rodziny. Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny.	GOPS
2.2	Współorganizowanie dla rodziców warsztatów w zakresie wzmacniania kompetencji wychowawczych oraz właściwego wypełniania ról rodzicielskich, np. w formie szkoły dla rodziców lub projektów finansowanych ze środków zewnętrznych.	2026-2028	Liczba zorganizowanych warsztatów. Liczba uczestników warsztatów.	UG, GOPS, GKRPAiPN, PCPR, PPP, ŚŚ, placówki oświatowe
2.3	Popularyzowanie działalności rodzin wspierających oraz zachęcanie rodzin w Gminie do podejmowania tej roli.	2026-2028	Liczba rodzin wspierających.	GOPS, UG
2.4	Współorganizowanie wydarzeń/imprez integrujących rodziny oraz promujących zdrowy tryb życia.	2026-2028	Liczba zorganizowanych wydarzeń. Liczba uczestników wydarzeń/imprez.	UG, GOPS, BCK, NGO, SG, ŚŚ, GKRPAiPN, placówki oświatowe, kluby sportowe

Lp.	Zadania	Okres realizacji	Wskaźniki	Realizatorzy
2.5	Organizowanie lokalnych kampanii uwrażliwiających na problemy rodzin.	2026-2028	Liczba zorganizowanych kampanii.	GOPS, UG, KP, SG, ŚŚ, GKRPAiPN, ZI, BCK, placówki oświatowe
2.6	Prowadzenie aktywizacji społeczno-zawodowej dla rodzin wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.	2026-2028	Liczba osób objętych aktywizacją społeczno-zawodową.	GOPS, PUP

Cel operacyjny 3: Wzmacnianie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez realizację działań o charakterze profilaktycznym, edukacyjnym i integracyjnym, dostosowanych do ich indywidualnych potrzeb rozwojowych:

- upowszechnienie działań profilaktycznych wspomagających optymalny rozwój psychospołeczny dzieci i młodzieży,
- rozwój i zintensyfikowanie środowiskowych form wsparcia dla dzieci i młodzieży.

Lp.	Zadania	Okres realizacji	Wskaźniki	Realizatorzy
3.1	Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży, zgodnych z rozpoznanymi potrzebami.	2026-2028	Liczba dzieci korzystających z zajęć pozalekcyjnych. Liczba dostępnych zajęć.	UG, BCK, placówki oświatowe, ŚŚ, kluby sportowe
3.2	Realizowanie przez placówki oświatowe programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno-wychowawczych przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym.	2026-2028	Liczba programów. Liczba dzieci objętych programami.	UG, GKRPAiPN, placówki oświatowe
3.3	Kontynuowanie prowadzenia Świetlic Środowiskowych dla dzieci i młodzieży.	2026-2028	Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do ŚŚ.	GOPS, UG, GKRPAiPN, NGO

3.4	Organizacja wypoczynku letniego i zimowego z programem profilaktycznym (alkohol, substancje psychoaktywne, przemoc) dla dzieci i młodzieży.	2026-2028	Liczba dzieci korzystających z wypoczynku z programem profilaktycznym.	UG, GKRPAiPN, GOPS, ŚŚ, placówki oświatowe
3.5	Realizacja warsztatów/ programów rozwijających umiejętności psychospołeczne dzieci i młodzieży.	2026-2028	Liczba przeprowadzonych warsztatów/ programów. Liczba uczestników.	GKRPAiPN, GOPS, BCK, ŚŚ, placówki oświatowe

Cel operacyjny 4: Inicjowanie i rozwijanie efektywnej współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz rodzin, ukierunkowanej na budowę spójnego, zintegrowanego i skutecznego systemu wsparcia:

- zwiększenie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej w zakresie wsparcia rodzin w sytuacjach kryzysowych,
- rozwój systemu pieczy zastępczej,
- zoptymalizowanie przekazu informacji na temat form wsparcia na rzecz rodzin.

Lp.	Zadania	Okres realizacji	Wskaźniki	Realizatorzy
4.1	Stałe monitorowanie i ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	2026-2028	Liczba spotkań w zespole ds. ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	GOPS, PCPR
4.2	Podejmowanie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	2026-2028	Liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych. Liczba spotkań zespołów ds. oceny sytuacji dziecka.	GOPS, PCPR
4.3	Współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.	2026-2028	Wysokość poniesionych nakładów finansowych. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej.	GOPS, PCPR
4.4	Organizowanie szkoleń/ warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe	2026-2028	Liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów.	GOPS, GKRPAiPN, ZI, PPP, PCPR

Lp.	Zadania	Okres realizacji	Wskaźniki	Realizatorzy
	pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny.		Liczba osób biorących udział w szkoleniu.	

ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Łubianka na lata 2026-2028 są mieszkańcy Gminy, szczególnie rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Program kierowany jest także do przedstawicieli instytucji i służb pracujących na rzecz rodzin oraz dzieci i młodzieży.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Łubianka na lata 2026-2028 finansowane będą z następujących źródeł:

- środków własnych Gminy,
- środków finansowych z funduszy zewnętrznych, w tym rządowych, pozarządowych, programów celowych i funduszy unijnych.

EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu powinny opierać się na:

- 1) ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
- 2) ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
- 3) opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy przyjąć jedną bądź kilka technik badawczych, tj.:

- analizę dokumentów,
- badanie ankietowe adresatów Programu,
- badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) **Kryterium skuteczności** (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) **Kryterium efektywności** – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) **Kryterium użyteczności** – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) **Kryterium trafności** – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Monitoring realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Łubianka na lata 2026-2028 będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu danych będących w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubiance. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Działania wyznaczone do realizacji będą obszarami podlegającymi monitorowaniu. Koordynatorem Programu i jednocześnie instytucją wiodącą przy jego realizacji będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubiance. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne, o których mowa w art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Sprawozdanie z realizacji Programu Wójt będzie składał Radzie Gminy Łubianka do dnia 31 marca każdego roku.

Dodatkowo sporządzane będą sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny, które będą przekazywane wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, zgodnie z art.176 ust. 6 wyżej cytowanej ustawy.

BIBLIOGRAFIA

1. Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.
2. Cudak S., Wybrane cechy współczesnego modelu życia małżeńskiego i rodzinnego, [w:] Pedagogika rodziny, red. S. Cudak, Kielce 2007.
3. Kawula S., Brągiel J., Janke A., Pedagogika rodziny, Toruń 1999.
4. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok.
5. Raport o stanie Gminy Łubianka za 2024 rok.
6. Roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2022, 2023 i 2024 rok.
7. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok.
8. Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2022, 2023 i 2024 rok.
9. Żebrowski J., Współczesne przeobrażenia w funkcjonowaniu rodziny polskiej, [w:] Rodzina polska na przełomie wieków. Przeobrażenia, zagrożenia, patologie, red. J. Żebrowski, Gdańsk 2001.

SPIS WYKRESÓW, TABEL I RYCIN

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Łubianka w latach 2022-2024	8
Wykres 2. Powody udzielania świadczeń z pomocy społecznej w 2024 roku	10
Wykres 3. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2022-2024	11
Wykres 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu i narkomanii na przestrzeni lat 2022-2024	15
Wykres 5. Liczba wszczętych i kontynuowanych procedur NK na przestrzeni lat 2022-2024	19
Wykres 6. Liczba osób doznających przemocy objętych działaniami w ramach procedury NK w latach 2022-2024	20

SPIS TABEL

Tabela 1. Typy rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną w formie świadczeń w 2024 roku	9
Tabela 2. Dane dotyczące asystentury rodziny w gminie Łubianka na przestrzeni lat 2022-2024	11
Tabela 3. Liczba rodzin i osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego oraz kwota świadczeń w latach 2022-2024	12
Tabela 4. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz kwota odpłatności w latach 2022-2024	12
Tabela 5. Liczba osób, którym przyznano wsparcie w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” oraz kwota świadczeń w latach 2022-2024	13
Tabela 6. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024	16
Tabela 7. Liczba osób i porad, których udzielono w ramach działalności PIK w zakresie uzależnień w latach 2022-2024	18
Tabela 8. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2022-2024	19
Tabela 9. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2022-2024	21
Tabela 10. Liczba osób i porad, których udzielono w ramach działalności PIK w zakresie przeciwdziałania przemocy w latach 2022-2024	21

SPIS RYCIN

Rycina 1. Podział zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej	5
Rycina 2. Cele operacyjne Programu	23